

- نقشه راه ← قبل از شکل‌گیری یک کسب و کار جدید، کارآفرین به این فکر می‌کند که
1. به تنهایی دست به اقدام بزند.
  2. با فرد دیگری شراکت کند.
  3. کار جدید را عام‌المنفعه انجام دهد.

- ✓ برای درک تفاوت شکل‌های مختلف کسب و کار باید به این سوال پاسخ داد که مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری عرضه می‌شود کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند؟ چگونه درآمد یا سود بین آنها تقسیم می‌شود.
- ✓ پاسخ به سوالات گفته شده مفهوم «سازمان تولید» را مشخص می‌کند.
- ✓ «سازمان تولید» به این سوال پاسخ می‌دهد که «تولیدکننده و صاحب اصلی محصول تولیدی چه کسی است؟»
- ✓ سازمان تولید نقش و جایگاه هریک از عوامل تولید را تعیین می‌کند.

انواع کسب و کارها

1. شخصی
2. شرکت
3. تعاونی‌ها
4. مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه

1 کسب و کار شخصی

1. کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است.
2. امروزه بسیاری از کسب و کارها در ایران به شکل شخصی هستند.
3. بیشتر کسب و کارهای شخصی کوچک مقیاس هستند.
4. کسب و کار شخصی در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات وجود دارد.
5. نمونه‌هایی از کسب و کارهای شخصی: تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی، بنگاه‌های معاملات ملکی، خرده‌فروشان، کشاورزان، صنعت‌گران خرد، هنرمندان، حتی در زمینه‌های تخصصی مثل پزشکی، دندان پزشکی، وکالت، حسابداری

6. مزایای کسب و کار شخصی

1. راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک
2. آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری
3. مالکیت کامل سود
4. منافع مالیاتی (در کسب و کار شخصی فقط یکبار مالیات بر درآمد می‌دهید)
5. انعطاف زمانی (ساعت کاری کاملاً در اختیار شما است)
6. پیچیدگی کمتر فعالیت اقتصادی در آن

7. معایب کسب و کار شخصی

1. بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی‌گردد حتی در ناخوشی و سفر)
2. مشکل تأمین مالی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
3. مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی و دعاوی
4. پرداخت تمام هزینه‌ها و قبول ریسک
5. ساعات کاری طولانی
6. ایده‌های نو کمتر

2 شرکت

1. زمانی که من کاری را راهاندازی می‌کنم و کارمند استخدام می‌کنم، هنوز کسب و کار من شخصی است چون همه مسئولیت‌ها بر عهده من است.
2. زمانی تصمیم می‌گیرم کاری راهاندازی کنم و فرد دیگری را در سود و زیان کار شریک کنم در این صورت کسب و کار شرکتی می‌شود.
3. شرکت برای رشد بهتر می‌تواند
  1. تبلیغ کند.
  2. کارمند استخدام کند.
  3. جذب سرمایه کند.
4. شرکت کسب و کاری است که **هویت قانونی** دارد؛ یعنی قانون با یک شرکت، مثل یک فرد یا انسان رفتار می‌کند.
5. شرکت‌ها همانند آنچه انسان انجام می‌دهد حقوق و تعهداتی دارند. شرکت می‌تواند
  1. دارایی داشته باشد
  2. با دیگر شرکت‌ها یا افراد قرارداد ببندد
  3. علیه افراد یا شرکتی شکایت کند.
  5. افراد یا شرکتی علیه آن‌ها شکایت کند
6. شرکت انواع مختلفی دارد، اما مهم‌ترین نوع آنها، شرکت‌های **سهامی** است.
7. **شرکت سهامی**
  1. دارایی شرکت سهامی به تعداد معینی سهام تقسیم می‌شود.
  2. شخص با خرید سهام شرکت به سهام‌دار آن تبدیل می‌شود.
  3. هر شخص به اندازه سهام خود، مالکیت نسبی شرکت را دارد.
  4. هر شخص در منافع و مسئولیت‌های شرکت به اندازه سهام خود شریک می‌شود.
  5. سهام یک سند مالکیت است.
  6. تعریف سهام ← سهام یک سند مالکیت است که نشان می‌دهد دارنده آن سند، بخشی از مالکیت شرکت را دارد و در سود و زیان آن شریک است.
  7. مثال سهام ← اگر دارایی شرکتی به 100,000 سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که 10,000 سهم آن را خریداری می‌کند، مالک 10 درصد شرکت است.
8. ایجاد شرکت
  1. هدف دولت از قراردادن قوانین برای شرکت‌ها این است که، به سرمایه‌گذاران اطمینان دهد و کمک کند تا فریب نخورند.
  2. عمل به قوانین شرکت‌ها پرهزینه و نیاز به مشاور حقوقی دارد.
  3. برای تشکیل شرکت ممکن است به وکیل نیاز باشد تا در تکمیل اساسنامه و سایر اسناد کمک کند.
  4. مواردی که اساسنامه باید آنها را بیان کند
    1. شرکت برای چه کسب و کاری تشکیل شده؟
    2. سهام شرکت چقدر است، چگونه تقسیم و فروخته می‌شود؟
    3. چگونگی شرکت سرمایه اولیه خود را تامین می‌کند؟
    4. سود و زیان شرکت چگونه تقسیم می‌شود؟
    5. سهام‌داران چه حقوق و تکالیفی در شرکت دارند؟
    6. شرکت چگونه منحل می‌شود؟

- ◀ مزایا و معایب شرکت
1. **مزایای** ایجاد شرکت
1. مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی آنها محدود به میزان سهم آنها است)
  2. امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی از طریق
    1. افزایش سهام‌داران
    2. افزایش سرمایه آنها
    3. وام‌های بانکی
  3. امکان رقابت بالاتر به دلیل
    1. مقیاس تولید بالا
    2. امکان سرمایه‌گذاری بیشتر
    3. قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا
  4. تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی)
  5. همه اعضا از حقوق قانونی برخوردار هستند
  6. شرکای بیشتر به معنای ایده‌های بیشتر
  7. با ثبت شرکت می‌توان با شرکت‌های خارجی مبادله انجام داد

2. **معایب** ایجاد شرکت
1. هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
  2. تأخیر در تصمیم‌گیری
  3. پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی
  4. تقسیم سود به تناسب (اندازه) مالکیت سهام
  5. مالیات بر سود شرکت علاوه بر مالیات بر درآمد
  6. قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر
  7. شرکت برای فعالیت‌های خودش باید مکانی را اختصاص دهد.

③ تعاونی‌ها

1. هدف از ایجاد و تشکیل کسب و کار **تعاونی**]
  1. تأمین نیازمندی‌های اعضا
  2. بهبود وضعیت اقتصادی اعضا
2. در تعاونی تولید]
  1. تعدادی تولیدکننده برای بهره‌مندی از مزایای فعالیت اقتصادی در مقیاس بزرگ گرد هم می‌آیند.
  2. تولیدکننده‌ها با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشتر می‌کنند.
3. ایجاد تعاونی کشاورزی]
  1. عده‌ای از کشاورزان آن را تشکیل می‌دهند
  2. هدف از ایجاد آن]
    - الف. تهیه بذر مرغوب، سم و کود
    - ب. بازاریابی
    - ج. تبلیغات جمعی
    - د. ایجاد زنجیره توزیع
4. مراحل ایجاد تعاونی]
  1. تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش **مشابهی** با شرکت‌ها دارند.
  2. نحوه اداره تعاونی‌ها بر اساس هر نفر، **یک رای** است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف‌نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد یک رأی خواهد داشت.
  3. توزیع سود احتمالی در پایان دوره به **نسبت سرمایه** هر عضو است.

④ مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه

1. موسسه غیرانتفاعی نهادی **قانونی** است.
2. موسسه غیرانتفاعی، برای انجام مأموریتی **غیرسودآور**، یعنی با هدفی **غیرتجاری** شکل می‌گیرد.
3. مأموریت‌های مؤسسات غیرانتفاعی اغلب زمینه **انسانی و اجتماعی** دارند. مانند امور خیریه، آموزش، بهداشت و...
4. محدوده عمل مؤسسات غیرانتفاعی گاهی محلی، گاهی ملی و حتی جهانی است.

$$\leftarrow \text{فرمول مربوط به حل مساله سهام} \leftarrow 100 \times \frac{\text{میزان سرمایه سرمایه گذار}}{\text{کل سرمایه اولیه بنگاه}} = \text{میزان مالکیت}$$

مساله اول: دارایی یک شرکت سهامی 400,000 سهم می باشد اگر فردی 50,000 سهم از دارایی این شرکت را خریداری کند این فرد به چه میزان مالک دارایی این شرکت خواهد شد؟

$$\text{میزان مالکیت} = \frac{\text{میزان سرمایه سرمایه گذار}}{\text{کل سرمایه اولیه بنگاه}} \times 100$$

$$\text{میزان مالکیت} = \frac{50,000}{400,000} \times 100 = 12.5$$

مساله دوم: در صورتی که دارایی یک شرکت سهامی به 420,000 سهم تقسیم شده باشد و فردی مالک 5 درصد از سهام این شرکت باشد، این فرد چه میزان سهم شرکت را خریداری کرده است.

$$\text{میزان سرمایه سرمایه گذار} = \frac{\text{میزان مالکیت}}{\text{کل سرمایه اولیه بنگاه}} \times 100$$

$$\text{مالکیت} = \frac{X}{420,000} \times 100 = 5$$

$$\frac{\text{مالکیت}}{100} = \frac{X}{420,000}$$

$$\frac{5}{100} = \frac{X}{420,000} = \frac{5 \times 420,000}{100X} = \frac{2,100,000}{100X} \rightarrow X = \frac{2,100,000}{100} = \text{میزان سهم فرد } 21,000$$

مساله سوم: در صورتی که یک فرد با خرید 30,000 سهم از دارایی یک شرکت مالک 8 درصد سهام آن شرکت شود میزان کل دارایی و سهام شرکت را حساب کنید.

$$\text{میزان سرمایه سرمایه گذار} = \frac{\text{میزان مالکیت}}{\text{کل سرمایه اولیه بنگاه}} \times 100$$

$$\frac{8}{100} = \frac{30,000}{X} \rightarrow \frac{30,000 \times 100}{8X} = \frac{3,000,000}{8X} \rightarrow X = \frac{3,000,000}{8} = \text{کل دارایی شرکت } 375,000$$

مساله چهارم: اگر دارایی شرکتی به 100,000 سهم تقسیم شده باشد، سرمایه گذاری که 10,000 سهم آن را خریداری می کند، مالک چند درصد شرکت است؟

مساله پنجم: در صورتی که یک فرد با خرید 20,000 سهم از دارایی یک شرکت مالک 10 درصد سهام آن شرکت شود میزان کل دارایی و سهام شرکت را حساب کنید.

مساله ششم: در صورتی که دارایی یک شرکت سهامی به 500,000 سهم تقسیم شده باشد و فردی مالک 7 درصد از سهام این شرکت باشد، این فرد چه میزان از سهام شرکت را خریداری کرده است؟